

ACTIVITATEA P. C. R. PENTRU ÎNTĂRIREA UNITĂȚII FRĂȚEȘTI ÎNTRE POPORUL ROMÂN ȘI NAȚIONALITĂȚILE CONLOCUITOARE

KOÓS JÁNOS

Unitatea frățească între poporul român și naționalitățile conlocuitoare, rezolvarea marxist-leninistă a problemei naționale, asigurarea deplinei egalități în drepturi a tuturor cetățenilor fără deosebire de naționalitate, constituie una din cele mai importante transformări realizate în anii construcției socialiste în țara noastră.

Împrejurările istorice au făcut ca alături de poporul român, pe teritoriul patriei noastre să se statornicească din veacuri îndepărtate și populații de alte naționalități. S-au fundamentat și consolidat relații de frăție în muncă, de solidaritate în mișcările sociale pentru progres, în luptele împotriva asupritorilor și cotropitorilor.

Munca și lupta comună formează o caracteristică esențială a dezvoltării istorice a regiunilor în care locuiesc alături de români, oameni ai muncii de alte naționalități.

Creațiile poporului de-a lungul istoriei sînt expresia contribuției tuturor locuitorilor, indiferent de naționalitate. Cei mai de seamă fii ai poporului român și ai naționalităților conlocuitoare, militanți pe tărîmul obștesc, gînditori, oameni de cultură și de artă, pătrunși de aceleași idealuri au activat cu toate forțele, în limitele orînduirii sociale inechitabile, pentru a înfăptui unitatea maselor largi populare. „Proveniența și soarta — scria în 1847 Gheorghe Barițiu — aruncă de atîtea veacuri, în această patrie frumoasă și nouă tuturor scumpă, atîtea nații și confesii una lîngă alta. Pentru ce să ne mai amărîm zilele unii la alții? Pentru ce să nu viețuim cu toții ca fiii aceleiași mame? Eminentul om de știință Bolyai

János în lucrarea Tökéletes közállomány scrie că „Nimeni nu apreciază și nu sprijină mai mult națiunea română decât mine — și ca om o iubesc tot așa de mult ca pe cea maghiară, și cu bucurie cunosc în ea una din urmașele cele mai drepte și curate a romanilor de odinioară“. Vorbind despre problema națională, el arată că cei săturați folosesc aceasta pentru a abate atenția celor înfometați de la cauza mizeriei lor.

„Evident — spunea el — că astăzi necazul nu este acela... că slăbina este denumită szalonna, spech sau slănină, ci că acei care au nevoie de slănină să-o aibe fără ca să o ia de la altul“.

Istoria consemnează momente importante ale luptei comune în care românii, maghiarii, germanii și celelalte naționalități conlocuitoare au putut face față greutăților timpurilor, au putut învinge în lupta împotriva exploataților și asupritorilor. Răscoala de la Bobilna din 1437, războiul țărănesc condus de Gheorghe Dózsá, din 1514, mișcarea maselor țărănești în frunte cu Horia, Cloșca și Crișan, marile bătălii purtate împotriva cotropitorilor otomani în care alături de oștirile moldovene și muntene au luptat vitejește maghiari și sași din Transilvania, alianța aproape permanentă a secuilor cu domnitorii Moldovei și Țării Românești sînt dovezi concludente că atunci cînd nu se amestecau interese străine, diversioniste, masele muncitoare indiferent de naționalitate s-au unit pe o platformă comună împotriva asupritorilor interni și externi.

Evenimentele revoluției din 1848—1849 au arătat că interesele românilor se împleteau cu ale ungarilor, de aceea cei mai înaintași revoluționari de la 1848 : Nicolae Bălcescu, Avram Iancu, Eftimie Murgu, Petőfi Sándor, Gábor Áron, Gheorghe Barițiu, Ștefan Ludwig Roth și mulți alții au militat pentru întărirea prieteniei și frăției poporului român cu naționalitățile conlocuitoare în lupta pentru scuturarea jugului asupririi sociale și naționale. Bălcescu a trăit luni de zile alături de guvernul lui Kossuth. Inima lui tină ră băt看 neconținut pentru cauza libertății poporului român și maghiar, el a văzut mai clar ca oricine tragedia divergențelor maghiaro-române. În scrisorile către Ghica el scria : „... de fiecare dată mă treceau sudorile reci văzînd că aceste două popoare s-au condamnat la moarte unul pe altul, cele două națiuni care treceau orbite de o mîndrie neînțeleasă pe lîngă minunata ocaziune a regăsirii reciproce“.

Făurirea statului național unitar român prin unirea Transilvaniei cu România pecetluită la 1 decembrie 1918, pe cîmpul lui Horia la Alba Iulia, a descătușat noi energii ale maselor populare, a contribuit la lărgirea și întărirea mișcării democratice din țara noastră.

Gîndirea înaintașilor constituie un bogat patrimoniu, o prețioasă moștenire spirituală a întregului popor. Solidaritatea în muncă și în luptă este mărturia frăției dintre oamenii muncii români și de alte naționalități de pe teritoriul patriei.

Odată cu dezvoltarea mișcării muncitorești din țara noastră, și maturizarea conștiinței de clasă a proletariatului, unitatea întregului popor, asigurarea drepturilor egale a naționalităților se leagă de sarcina istorică a clasei muncitoare de a conduce, în frunte cu partidul ei revoluționar, lupta maselor împotriva exploatării capitaliste și moșierești.

Marx și Engels, fondatorii comunismului științific au arătat că năzuința muncitorilor de orice naționalitate spre unitate și solidaritate frățească își are izvorul în condițiile de viață ale proletariatului. Lansînd lozincă „Proletari din toate țările, uniți-vă!“, ei s-au ridicat nu numai împotriva oricărei exploatări și asupriri sociale și naționale, ci au indicat totodată și calea sigură pentru îndeplinirea acestui țel umanist — organizarea și unirea tuturor celor ce muncesc în vederea revoluției proletare.

Meritul partidului comunist este că a știut să sădească aceste indicații prețioase în terenul fertil oferit de tradițiile de unitate și frăție dintre oamenii muncii români și ai naționalităților conlocuitoare.

Partidul comunistilor din patria noastră a condus lupta unită a muncitorilor români, maghiari, germani și de alte naționalități împotriva exploatare și primejdiilor comune, și-a desfășurat activitatea în rîndul maselor țărănești, intelectualilor și altor pături și categorii sociale de toate naționalitățile. Cauza nobilă a frăției între poporul român și naționalitățile conlocuitoare a fost susținută cu consecvență de organizațiile de masă democratice create, conduse sau aflate sub influența P.C.R., printre care o contribuție de seamă a adus uniunea oamenilor muncii maghiari din România (MADOSZ), creată în august 1934 din inițiativa P.C.R.

Ca rezultat al luptei P.C.R. pentru unirea forțelor democratice, progresiste, antihitleriste și antifasciste fără deosebire de naționalitate, în iunie 1943 s-a constituit frontul patriotic antihitlerist, în care alături de Partidul Comunist Român au acționat Frontul plugarilor, Uniunea patrioților, Madosul și alte organizații.

Paralel cu lupta antihitleristă dusă în România, în nordul Ardealului, răpit vremelnice prin dictatul imperialist de la Viena, arestările în masă a comunistilor, a luptătorilor antifasciști, prigoana împotriva populației române, n-au putut intimida masele populare care protestau tot mai mult împotriva persecuțiilor, împotriva condițiilor de muncă și de viață de mizerie.

În comuna Baraolt 40 de femei maghiare și românce adunându-se în fața sediului plasei, au cerut pâine, făină, declarînd că datorită lipsei de alimente vor ucide copii. „Nu trebuie să ne omorîm copiii noștri — sună glasul amenințător a unei femei — ci, pe doi, trei cîini mari care sînt la conducere“.

Refuzul tineretului de a se înrola în armata hortistă, manifestat prin trecerea peste graniță în România, a provocat îngrijorarea și totodată „mirarea“ autorităților maghiare.

Nenumărate procese au fost organizate împotriva cetățenilor maghiari care au colaborat cu populația română. Muncitorii, țărani, intelectualii progresiști, apreciind ca nejust dictatul de la Viena, n-au avut încredere în trăinicia lui. Ca urmare în numeroase comune ale județului Trei-Scaune țărani așteptau administrația română încă la sfîrșitul anului 1941. „Acest guvern (este vorba de guvernul hortist) — afirmă în public țăranul maghiar Patras János din comuna Bodos — nu durează mult și pînă la sfîrșitul anului vor veni înapoi români“. Pentru asemenea afirmații, așa cum reiese din documentele procuraturii și tribunalului sînt condamnați mulți cetățeni maghiari și români de către autorități, reprezentate în majoritatea cazurilor de funcționari aduși din Ungaria, ceea ce reflectă neîncrederea în populația locală, mai ales în cea secuiască.

Astfel, pe fondul adîncirii continue a antagonismelor economice, sociale și politico-ideologice care scindau societatea în forțe opuse, în focul luptei de clasă se creează premiza istorică pentru adîncirea unității frățești între toți cetățenii țărani, indiferent de naționalitate.

Insurecția armată din 23 August 1944, răsturnarea dictaturii militarofasciste a creat condiții favorabile pentru instaurarea unui regim democratic, pentru făurirea unei societăți noi, socialiste. Partidul în noile condiții create acorda importanță deosebită pentru cîștigarea naționalităților, acest lucru, pe de o parte prin atragerea lor în lupta pentru realizarea sarcinilor care stăteau în fața partidului de care marea majoritate era interesată, pe de altă parte în reducerea influenței partidelor și grupărilor politice și ale claselor exploatare.

Raliindu-se la F.N.D., în frunte cu P.C.R., constituit în perioada furtunoasă a revoluției populare, Madosz-ul, mai tîrziu U.P.M.-ul, comitetele antifasciste germane, sîrbe, ucrainene ș.a. au adus o importantă contribuție la lupta întregului popor împotriva forțelor reacțiunii, a elementelor șovine, pentru realizarea de reforme democratice.

În hotărîrea Madosz-ului cu privire la adeziunea se spunea: „Noi, ungurii din România nu putem despărții pentru nici un moment soarta noastră de soarta fraților noștri români. Uniunea pe țară a muncitori-

lor unguri din România, a fost și în timpul trecut adepta neclintită a conlucrării pașnice între cele două popoare... Preluind întreg conținutul proiectului de platformă și aderăm la F.N.D...."

Odată cu crearea unei coaliții democratice în jurul clasei muncitoare partidul comunist român desfășoară o activitate intensă pentru educarea maselor pentru combaterea șovinismului și naționalismului. În acest scop sînt organizate cercurile duminicale, sînt editate ziare, broșuri, pamflete, diferite publicații și o mulțime de cărți, care au făcut ca democrații români și maghiari să intre într-un număr cît mai mare în rîndurile partidului. Organizațiile de partid lansează numeroase chemări către muncitorii, țărani, intelectualii români și de alte naționalități prin care îi cheamă să se unească în scopul apărării intereselor vitale împotriva dușmanului comun. „Frați agricultori, muncitori, tovarăși — se spune în chemarea Comitetului Județean P.C.R. Mureș (noiembrie 1944) — noi ne-am născut aici, vrem să trăim și să muncim tot aici pentru a trăi în pace. Trebuie să stîrpic din sufletul nostru orice ură și gîndul răzbunării... Să înlăturăm pe cei care vor să dezbine, să fie români sau maghiari..."

În condițiile în care politica României capătă un spirit în ce în ce mai nou, s-a simțit necesară gruparea într-un tot unitar a dispozițiilor legale pe egalitatea în drepturi între poporul român și naționalitățile conlocuitoare. Răspunzînd la această cerință, reprezentanții P.C.R. și celorlalte grupări politice aliate în F.N.D., au impus guvernului Rădescu la 6 Februarie 1945 adoptarea Statutului Naționalităților, care proclama egalitatea deplină civilă și politică a tuturor cetățenilor statului român, indiferent de rasă, limbă, naționalitate sau religie, interzicîndu-se prin lege orice discriminare pe aceste criterii și statuînd dreptul fiecăruia de a stabili singur limba maternă și naționalitatea sa.

Forțele democratice maghiare și de alte naționalități au salutat cu satisfacție prevederile statutului totodată considerînd că aplicarea lor în viață este condiționată de un guvern democratic.

Prin instaurarea la 6 martie 1945 a guvernului Dr. Petru Groza în care clasa muncitoare avea un rol conducător, lupta dusă de partidul comunist pentru realizarea egalității în drepturi a poporului român și a naționalităților conlocuitoare a devenit o politică de stat. Elementele reacționare și șovine din administrația de stat au fost rînd pe rînd eliminate. Uniunea politică indiscutabilă a oamenilor muncii, indiferent de naționalitate în jurul P.C.R. a constituit marea forță istorică care a asigurat înfăptuirea programului de refacere a țării, depășirea greutăților

și lipsurilor, multe inerente începutului, unele obiective, altele subiective, trecerea la făurirea edificiului socialist în România.

În procesul revoluției și construcției socialiste a fost creată baza politică a egalității sociale a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate — întărirea puterii politice a poporului, liber și stăpîn pe soarta sa. Deținător suveran al puterii, poporul a înscris în Constituția țării egalitatea în drepturi în toate domeniile vieții economice, politice, juridice, sociale și culturale pentru toți cetățenii din Republica Socialistă România.

O expresie pregnantă a egalității în drepturi în domeniul politic o constituie însăși compoziția și principiile care stau la baza P.C.R. — forța politică de avangardă a poporului nostru. Partidul Comunist Român întruchipînd atît prin ideologia, cît și prin compoziția sa principiile internaționalismului, cuprinde în rîndurile sale pe cei mai buni fii ai poporului, români, maghiari, germani și de alte naționalități. Oamenii muncii aparținînd naționalităților conlocuitoare sînt membri cu drepturi depline ai organizațiilor de masă, obștești, ai organizațiilor cooperatiste și uniuni de creație, participă în mod organizat alături de români la întreaga viață politică și socială.

Această situație este o expresie pregnantă a criteriului suprem după care se conduce Partidul Comunist Român în aprecierea fiecărui membru al societății, în promovarea și recompensarea sa — după criteriul devotamentului față de cauza socialismului, față de patrie, al capacității de muncă și contribuția adusă la întărirea orînduirii noastre.

În procesul construcției socialiste a fost creată baza economică a egalității sociale a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. Înlăturarea proprietății private asupra mijloacelor de producție și a întregului sistem de relații sociale ce izvorăsc din ea și instaurarea proprietății socialiste a făcut posibilă așezarea definitivă și reală a raporturilor naționale pe principiile egalității în drepturi, prin asigurarea unei poziții absolut egale a tuturor cetățenilor față de mijloacele de producție, realizarea dreptului la muncă și a retribuției după cantitatea și calitatea muncii depuse.

O importanță deosebită în garantarea exercitării în fapt a acestor drepturi o are politica Marxist-Leninistă a partidului nostru de orientare a dezvoltării forțelor de producție pe întreg teritoriul țării.

Pornind de la realitățile concrete existente a numeroaselor județe și localități, în trecut menținute în înapoiere economică, printre ele fiind și cele în care alături de populația română locuiesc oameni ai muncii de alte naționalități, partidul și statul nostru au acordat o atenție deose-

bită ridicării lor din punct de vedere economic și social-cultural. Este semnificativ în acest sens volumul mare al investițiilor alocate, ritmul accentuat al industrializării, numărul mare de obiective economice, social-culturale, de locuințe construite în aceste județe.

Prin dezvoltarea continuă a potențialului economic al țării, al tuturor județelor și localităților, politica partidului urmărește crearea de condiții ca toți oamenii muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — să se poată bucura din plin de tot ceea ce oferă civilizația socialistă.

În sfârșit, socialismul a creat condiții pentru manifestarea liberă a tuturor forțelor poporului în sfera creației spirituale, pentru afirmarea tuturor valorilor intelectuale, indiferent de naționalitate. În anii construcției socialiste, pe fundamentul dezvoltării științei, artei și culturii, în întreaga țară au fost puternic stimulate și sprijinite creațiile oamenilor de știință, artă și cultură din rîndurile naționalităților conlocuitoare.

Făurită în condițiile legăturii și impletirii destinelor naționalităților conlocuitoare cu cele ale poporului român, creația cultural-artistică a acestor naționalități, purtînd specificul național contribuie, alături de creația intelectualilor români, la îmbogățirea tezaurului spiritual al României socialiste. Deschiderea largă a porților învățămîntului în limba maternă, de la treptele elementare pînă la învățămîntul superior și crearea de condiții ca paralel cu dezvoltarea învățămîntului în limba maternă să se învețe și limba română — necesitate obiectivă pentru însăși înfăptuirea deplină a principiului egalității — crearea numeroaselor instituții artistice ale naționalităților conlocuitoare, editarea a milioane cărți, broșuri, ziare și reviste în limbile maghiară, germană, sîrbă, ucraineană, toate acestea sînt o expresie vie a amploarei pe care o cunoaște în zilele noastre viața spirituală a naționalităților conlocuitoare. Ele reflectă totodată profundul democratism al orînduirii noastre socialiste, al libertăților și drepturilor de care se bucură întregul popor.

Munca în comun pentru dezvoltarea patriei, egalitatea condițiilor politice, economice și social-culturale de viață, identitatea țărilor și intereselor, conștiința faptului că de progresul țării este legat indisolubil destinul fiecărui cetățean, indiferent de naționalitate, constituie fundamentul pe care s-a statornicit și se consolidează unitatea frățească dintre toți cetățenii patriei, români, maghiari, germani și de alte naționalități.

În acest amplu și multilateral proces de consolidare a unității social-politice a întregului popor un aspect de mare importanță o are combaterea și înlăturarea rezidurilor mentalităților naționaliste, șovine.

Socialismul a lichidat baza economică-socială a naționalismului, cauzele sociale care generau în trecut sentimente naționaliste, dar rămășițele educației naționaliste și șovine ca și orice alte rămășițe ale capitalismului din conștiința unor oameni nu au fost lichidate complet. În cadrul luptei dintre nou și vechi, dezrădăcinarea completă și definitivă a mentalităților retrograde naționaliste indiferent de nuanța lor, este o cerință a progresului social, a întăririi unității frățești dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare.

„Lichidînd cu hotărîre discriminările sociale și naționale din trecut, asigurînd rezolvarea justă, pe baza principiilor marxist-leninismului a problemei naționale — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — creem condiții economice, politice, sociale și culturale pentru realizarea deplinei egalități în drepturi a tuturor cetățenilor țării — români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități —, partidul și statul nostru dezvoltă continuu prietenia frățească dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, munca lor unită pentru înflorirea patriei comune — România Socialistă“.

În consolidarea și dezvoltarea acestei unități o mare importanță o au măsurile inițiate de partid în ultimii ani pentru dezvoltarea continuă a democratismului orînduirii noastre. Suflul novator imprimat întregii societăți de hotărîrile Congresului al IX-lea al P.C.R., ale Conferinței Naționale, Congresului al X-lea al P.C.R. și al Plenarelor Comitetului Central au creat mediul adecvat care au fertilizat participarea largă a oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități la activitatea politică, economică, ideologică, la dezvoltarea problemelor nodale ale vieții interne și ale relațiilor externe ale țării.

Cerințele actuale ale valorificării și mai intense a energiilor creatoare ale naționalităților conlocuitoare în cadrul efortului întregului popor pentru propășirea continuă a patriei au pus în evidență necesitatea luării unor noi măsuri în direcția perfecționării cadrului instituțional reprezentativ al naționalităților conlocuitoare. Crearea în acest scop a consiliilor centrale și județene ale oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, a consiliilor județene ale altor naționalități și includerea lor în Frontul Unității Socialiste, demonstrează în mod pregnant modul cuprinzător și unitar în care Partidul Comunist Român abordează întregul ansamblu al problemei evoluției societății noastre socialiste, preocuparea sa constantă față de materializarea unuia din adevărurile marxist-leniniste — a raportului de intercon condiționare și întrepătrundere a problemei naționale cu democratismul consecvent.

Există — spunea V. I. Lenin — numai un singur mod de rezolvare a problemei naționale, și aceasta este democratismul consecvent. Activitatea desfășurată de consiliile naționalităților conlocuitoare constituie un puternic instrument în dezvoltarea democrației socialiste. Ele asigură noi posibilități pentru oamenii muncii aparținând naționalităților conlocuitoare, de a-și manifesta activ prezența în întreaga viață politică și socială a țării, de a contribui la activitatea politică educativă desfășurată de partid și organizațiile obștești pentru cultivarea patriotismului socialist, a internaționalismului socialist, a devotamentului pentru patria comună, de a contribui la dezvoltarea înaltelor trăsături etice comuniste, împotriva oricăror concepții și manifestări retrograde — naționaliste, pentru ridicarea continuă a conștiinței socialiste a maselor.

În ansamblul de măsuri luate de partidul și statul nostru pe linia perfecționării continue a raporturilor naționale, a consolidării deplinei egalități în drepturi a tuturor cetățenilor indiferent de naționalitate, se integrează și îmbunătățirea împărțirii administrativ-teritoriale a țării. Noua organizare administrativ-teritorială asigură condiții mai bune pentru ca în localitățile în care trăiesc naționalități conlocuitoare, să fie aplicate prevederile constituționale privind folosirea limbii materne în administrația de stat, școli și în instituții de cultură, să fie luate în considerare cu și mai multă grijă problemele specifice ale acestora pentru soluționarea lor optimă, în concordanță cu interesele generale ale societății și ale acestor naționalități.

În concordanță cu direcțiile de dezvoltare multilaterală a țării noastre, în următorii ani, Congresul al X-lea al partidului a subliniat în mod deosebit faptul, că edificarea în continuare a construcției socialiste, perfecționarea relațiilor sociale, crearea condițiilor pentru trecerea treptată spre comunism, realizarea unei societăți de superioară civilizație, materială și spirituală vor constitui noi factori în consolidarea prieteniei frățești între poporul român și naționalitățile conlocuitoare, în desăvârșirea unității lor și încheierea indestructibilă, pe această bază a marii familii a patriei noastre comune — Republica Socialistă România.

